

Højere forberedelseksamen

Vejledning til lov og bekendtgørelse

- [Lov om gymnasiale uddannelser](#) §§ 2, 41, 47 og 49
- [Bekendtgørelse om de gymnasiale uddannelser](#) §§ 42-45 og bilag 1

*Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Kontor for Gymnasier, maj 2021*

Indhold

Højere forberedelseksamen	2
1. Fra hf-enkeltfag til højere forberedelseksamen.....	2
2. Omfang	2
3. Obligatoriske fag	4
4. Fagpakker og valgfag	4
5. Projekt- og praktikforløb (PP)	5
6. Individuel timepulje	5
7. Fag, der kan indgå	6
8. Merit	7
9. Fordybelsestid.....	8
10. Eksamensprojektet (EP) og større skriftlig opgave (SSO)	9
11. Eksempler på sammenstyknin.....	12

Højere forberedelseseksamen

Højere forberedelseseksamen er betegnelsen for en gymnasial eksamen, der er sammenstykket af hf-enkeltfag. Højere forberedelseseksamen minder i sit indhold og omfang om den toårige hf-eksamen. Bemærk den begrebsmæssige skelnen mellem "hf-eksamen" og "højere forberedelseseksamen", idet "hf-eksamen" er betegnelse for den eksamen, der opnås efter den toårige hf-uddannelse, mens "højere forberedelseseksamen" er betegnelse for en gymnasial eksamen sammenstykket af hf-enkeltfag. Bemærk også, at personer på den toårige hf-uddannelse betegnes *elever*, mens personer, der læser hf-enkeltfag, betegnes *kursister*.

1. Fra hf-enkeltfag til højere forberedelseseksamen

Hf-enkeltfag er et uddannelsesstilbud målrettet mod voksne med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion. Hf-enkeltfag er således hverken en ungdomsuddannelse eller en sammenhængende uddannelse.

Optagelse på hf-enkeltfag kan tidligst finde sted 1 år efter, at ansøgeren har afsluttet 9. klasse i henhold til lov om folkeskolen eller har gennemført en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Elever, der efter 9. klasse er fortsat i 10. klasse, kan tidligst optages 1 år efter, at de er udskrevet af 10. klasse. Institutionens leder afgør ud fra en vurdering af ansøgerens faglige kvalifikationer og forudsætninger i øvrigt, om en ansøger kan optages.

Det kræver en aktiv handling fra kursisten at sammenstykke hf-enkeltfag til en højere forberedelseseksamen. Kursisten skal således skriftligt eller mundtligt *anmode* en hf-enkeltfags-institution om at udstede et digitalt bevis for højere forberedelseseksamen, når betingelserne herfor er opfyldt, jf. denne vejledning.

I en sammenstykning kan indgå hf-enkeltfag fra andre institutioner end den institution, som udsteder beviset for højere forberedelseseksamen, såfremt kursisten kan dokumentere at have de fornødne prøvebeviser. Endvidere kan der indgå fag via merit.

Det er den bevisudstedende institution, der har ansvaret for at sikre, at kravene til en højere forberedelseseksamen er opfyldt.

2. Omfang

Hf-enkeltfag kan sammenstykkes til en højere forberedelseseksamen med eller uden overbygning. Det er overordnet et krav, at en højere forberedelseseksamen i omfang og niveau svarer til en eksamen fra den toårige hf-uddannelse. Derfor følger timetal og niveauekrav bestemmelserne for en hf-eksamen.

Tabel 1 - Krav til omfang af en hf-eksamen		
	<i>Undervisningstid</i>	<i>Fordybelsestid</i>
<i>Uden overbygning</i>	1.705-1.755 timer	Mindst 300 timer
<i>Med overbygning</i>	1.955-2.005 timer	Mindst 400 timer

Eftersom et undervisningsforløb frem mod en højere forberedelseseksamen som nævnt ikke som den toårige uddannelse til hf-eksamen er en sammenhængende uddannelse, er der en række særlige krav og betingelser, der skal være opfyldt for, at en kursist kan lukke sit bevis for højere forberedelseseksamen. Der vil således ikke indgå præcist de samme elementer i en højere forberedelseseksamen som i den toårige hf-uddannelse. Det er dog ufravigeligt, at kravene til samlet undervisningstid og fordybelsestid honoreres, ligesom væsentlige indholdselementer ligger fast. I det følgende gennemgås de enkelte elementer i en højere forberedelseseksamen, og de forskellige mulige variationer beskrives.

Overskridelse af rammen for maksimal undervisningstid

Det klare udgangspunkt er, at timerammerne for en højere forberedelseseksamen hhv. med og uden overbygning er inden for det i tabel 1 angivne interval.

Undtagelsesvis kan dette dog fraviges i opadgående retning, når en kursist lukker sin højere forberedelseseksamen.

For en højere forberedelseseksamen uden overbygning vil det således være muligt at overskride den angivne undervisningstid på 1.755 timer, fx hvis kursisten ønsker ét ekstra C- eller B-niveau på sit eksamensbevis.

Undtagelsesvis – og i modsætning til på den toårige hf-uddannelse – kan en højere forberedelseseksamen uden overbygning også lukkes med ét ekstra A-niveau udover dansk A. Det kunne fx være en kursist, der kun har afsluttet historie eller engelsk på A-niveau, dvs. et højere niveau end det obligatoriske B-niveau.

Her er det dog vigtigt at være opmærksom på, om kursistens fag og niveauer lever op til kravene for en højere forberedelseseksamen med overbygning. Hvis en kursist ønsker at lukke et bevis med fag og niveauer, der lever op til minimumskravene for en højere forberedelseseksamen med overbygning, skal den lukkes som sådan.

Hvis kursisten, selvom vedkommende har fag og niveauer til at opnå en højere forberedelseseksamen med overbygning, alligevel ønsker at lukke beviset uden overbygning, vil de ekstra fag og niveauer ikke komme med på eksamensbeviset, og de vil heller ikke kunne inddrages i en eventuel efterfølgende overbygning, dvs. i et særskilt bevis for overbygning til højere forberedelseseksamen. Det skyldes, at de fag, der indgår i et sådant overbygningsbevis, skal være gennemført efter afsluttet højere forberedelseseksamen.

Undervisningstiden i en højere forberedelseseksamen med overbygning vil tilsvarende i visse situationer kunne overskride maksimumstimetallet med ét ekstra A-, B- eller C-niveau for den enkelte kursist

Det vil i alle tilfælde være institutionen, som skal vurdere, om kursisten skal have mulighed for at gå ud over det antal timer, som undervisningstiden normalt ikke skal overstige.

3. Obligatoriske fag

En højere forberedelseseksamen, uanset om det er med eller uden overbygning, skal altid indeholde følgende obligatoriske fag på mindst de angivne niveauer:

- Dansk A
- Engelsk B
- Matematik C
- Kunstnerisk fag C (enten billedkunst, dans, design og arkitektur, dramatik, mediefag eller musik) *eller* idræt C.

Kultur- og samfundsfaggruppen samt naturvidenskabelig faggruppe fra den toårige hf-uddannelse udbydes ikke som hf-enkeltfag. I stedet skal følgende seks fag, som på den toårige hf-uddannelse indgår i faggrupperne, indgå som enkeltfag i en højere forberedelseseksamen på mindst de angivne niveauer:

- Historie B
- Samfundsfag C
- Religion C
- Biologi C
- Kemi C
- Geografi C.

Vær opmærksom på, at der er særlige forhold vedr. fordybelsestid i biologi C, kemi C og geografi C. Se afsnit [9. Fordybelsestid](#).

I forhold til undervisningstid i de enkelte fag henvises til bilag 1 i [bekendtgørelse om de gymnasiale uddannelser \(retsinformation.dk\)](#).

4. Fagpakker og valgfag

Ud over de obligatoriske fag skal der indgå ekstra fag eller løft af niveauer i fag, der svarer til kravene for en fagpakke i den toårige hf-uddannelse.

For en højere forberedelseseksamen uden overbygning betyder det, at en af følgende tre kombinationer skal indgå:

- To løft til B-niveau af obligatoriske fag *eller*
- et løft til B-niveau af obligatorisk fag og et nyt fag på C-niveau *eller*
- to nye fag på hhv. B- og C-niveau.

For en højere forberedelseseksamen med overbygning skal der derudover indgå:

- To eller tre løft af niveau i fag, inkl. minimum ét til A-niveau.

Den resterende undervisningstid fyldes ud med valgfag, der kan være nye fag eller løft af niveau i fag.

5. Projekt- og praktikforløb (PP)

I den toårige hf-uddannelse indgår projekt- og praktikforløb (PP) svarende til 70 timers undervisningstid. Der er ikke krav om, at der indgår PP i en højere forberedelseseksamen. I stedet kan der indgå ekstra undervisningstid mindst svarende til omfanget af PP, dvs. 70 timer. Det kan fx ske ved, at der indgår et ekstra fag på C-niveau eller et løft af fag.

Det er således en mulighed at udbyde PP til kursister på hf-enkeltfag, som derved kan indgå i sammenstykningsen, men det er ikke et krav.

I forhold til struktur og indhold i PP henvises til:

- [Vejledning om den toårige uddannelse til hf-eksamen \(uvm.dk\)](#)

6. Individuel timepulje

Der indgår en timepulje på den toårige hf-uddannelse på 80 timer. Disse timer skal også indtænkes i sammenstykningsen af en højere forberedelseseksamen. Eftersom hf-enkeltfag ikke er en sammenhængende uddannelse og ofte tages over længere tid og sommetider på forskellige institutioner, kan det imidlertid være svært at administrere den individuelle timepulje og derved sikre, at timerne er afviklet og dermed kan tælles med i en højere forberedelseseksamen.

Derfor er det muligt at tilrettelægge den individuelle timepulje efter tre forskellige modeller:

Model 1. Timepuljen administreres individuelt for den enkelte kursist

Der føres regnskab med, hvilke relevante timepuljeaktiviteter den enkelte kursist har gennemført, og at det sikres, at de omfatter 80 timer. Med andre ord administreres den på samme måde som i den toårige hf-uddannelse.

Institutionen er ikke forpligtet til at arrangere individuelle aktiviteter for den enkelte kursist, men kan godt fx udbyde en række aktivitetsblokke, der er relevant ift. timepuljens formål. Kursisterne kan så vælge sig ind på et antal aktivitetsblokke og derved opnå de 80 timer. Se nærmere om timepuljen i [vejledning om studieretning, samlæsning mv. \(uvm.dk\)](#)

I dette tilfælde anvendes fordybelsestiden for fagene svarende til den toårige hf-uddannelse, jf. de tal, der i pkt. 4 i bilag 1 til [bekendtgørelse om de gymnasiale uddannelser \(retsinformation.dk\)](#) ikke står i firkantet parentes, dog den særlige bestemmelse om i alt 50 timers fordybelsestid til kemi, geografi og biologi på hf-enkeltfag.

Timepuljen tæller som undervisningstid.

Model 2. Skolen anvender den tillagte fordybelsestid som undervisningstid

Den tillagte fordybelsestid kan indgå i at opfylde undervisningstimetallet. (Se de firkantede parenteser i pkt. 4 i bilag 1 til [bekendtgørelse om de gymnasiale uddannelser \(retsinformation.dk\)](#).) Derved opnår kursisten som minimum 50 timers ekstra undervisningstid, som kan indgå i sammenstykningsen. De 50 timer fremkommer ved ekstra tid til:

- Dansk A +20 timers fordybelsestid
- Engelsk B +10 timers fordybelsestid
- Matematik C +10 timers fordybelsestid
- Kemi, biologi og geografi tilsammen +10 timers fordybelsestid.

Dette ændrer ikke ved, at kursisten samlet set skal nå det krævede timetal for at kunne sammenstykke. Det vil sige, at de timepuljetimer, der ikke hentes via tillagt fordybelsestid, skal hentes ad anden vej, hvis det er nødvendigt for at nå det krævede timetal. I den sammenhæng skal det dog erindres, at en højere forberedelseseksamen automatisk "indhenter" 25 timers undervisningstid på en hf-eksamen efter den toårige hf-uddannelse i kraft af kravet om et eksamensprojekt, jf. [afsnit 10 Eksamensprojektet \(EP\) og større skriftlig opgave \(SSO\)](#).

Det antal timer, der tillægges som ekstra fordybelsestid, tæller i sammenstykningsen som undervisningstid ift. at opfylde timetalskravene til den samlede eksamen. Bemærk derfor, at kursisterne i dette tilfælde skal have hhv. 300 og 400 timers fordybelsestid ud over den tillagte fordybelsestid for at honorere kravet om minimum fordybelsestid.

At den tillagte fordybelsestid medtælles som undervisningstid i sammenstykningsen, ændrer ikke på, at kursisterne skal afvikle den tillagte fordybelsestid i form af fx skriftlige opgaver.

Model 3. Institutionen ser bort fra timepuljen

Det sikres i stedet, at kursisten opnår det krævede undervisnings- og fordybelsestimetallet via ekstra fag eller løft af niveau i fag. I dette tilfælde anvendes fordybelsestiden for fagene svarende til den toårige hf-uddannelse, jf. bilag 1 til [bekendtgørelse om de gymnasiale uddannelser \(retsinformation.dk\)](#), dog den særlige bestemmelse om i alt 50 timers fordybelsestid til kemi, geografi og biologi.

7. Fag, der kan indgå

I udgangspunktet kan alle gymnasiale fag indgå i en højere forberedelseseksamen som fagpakke- og valgfag. Følgende fag kan dog ikke indgå:

- Kulturforståelse C og B
- Idehistorie B
- Bioteknologi A
- Geovidenskab A.

Desuden er der følgende bindinger mellem fag:

- Kun ét af fagene kommunikation/it A og C, informatik B og C og it A kan indgå.
- Kun ét af fagene virksomhedsøkonomi A og B og erhvervsøkonomi C kan indgå.

Dansk som andetsprog A kan erstatte dansk A, men dansk som andetsprog A kan ikke indgå i en sammenstyknings, hvor dansk A samtidig indgår. Dansk som andetsprog B og C kan ikke indgå i en sammenstyknings.

Det er ikke et krav, at et hf-enkeltfag er bestået, for at det kan indgå i en sammenstyknings. Det er dog et krav, at faget er afsluttet med prøve.

Såfremt en kursist har flere beviser for fag og niveauer af fag, end der kræves for sammenstyknings, kan kursisten frit vælge, hvilke fag og niveau vedkommende ønsker skal indgå i sin højere forberedelseseksamen, så længe de overordnede krav til timer og niveauer er overholdt.

8. Merit

En kursist kan efter omstændighederne lade fag/niveauer på gymnasialt niveau, der ikke er taget som hf-enkeltfag, indgå i sammenstyknings i medfør af reglerne om merit.

Det drejer sig især om

- fag/niveauer, hvori der er aflagt prøve(r) som selvstuderende,
- fag/niveauer, der er afsluttet i ikke-fuldførte sammenhængende gymnasiale uddannelsesforløb til hf-eksamen eller til almen, merkantil eller teknisk studentereksamen eller ikke-fuldførte eux-forløb, og som er dokumenteret ved bevis af typen "Bevis for afsluttet niveau i fag", der omfatter prøve- og deltagerbeviser,
- fag/niveauer, der efter foretagelse af en individuel kompetencevurdering (IKV) er dokumenteret ved et kompetencebevis for et helt fag/niveau, eller
- fag/niveauer, der er dokumenteret ved attestationer.

I forhold til merit henvises i øvrigt til [bekendtgørelse om de gymnasiale uddannelser § 66 \(retsinformation.dk\)](http://retsinformation.dk).

Bemærk, at det efter § 66, stk. 1, nr. 3, er en betingelse for at kunne give merit for såvel undervisning som prøve i et givet fag/niveau, hvis faget/niveauet er afsluttet med prøve(r), at prøven – eller et gennemsnit af eventuelle flere prøver – er bestået. For en god ordens skyld skal det bemærkes, at hvis den eller de relevante prøver i et fag/niveau er aflagt og bestået som selvstuderende, gælder betingelsen i § 66, stk. 1, nr. 1, selvsagt ikke.

Tilsvarende bemærkes, at kompetencebeviser for et helt fag/niveau pr. definition dokumenterer kompetencer på mindst bestået-niveau, jf. også § 66, stk. 2, hvorfor faget/niveauet kan indgå i en højere forberedelseseksamen uden karakteroverførsel.

Særligt vedr. attestationer

I visse tilfælde vil det være muligt at give merit for et fag/niveau, selvom der ikke foreligger et prøve-, deltager- eller kompetencebevis, hvis der foreligger en attestation. Attestationer¹ kan sidestilles med kompetencebeviser for det givne fag/niveau. Dette gælder for situationer, hvor en elev, der i en sammenhængende gymnasial uddannelse med standpunktskarakterer har afsluttet et fag på B- eller A-niveau med en karakter i faget under bestå-grænsen, hvis institutionens leder, blandt andet på baggrund af tidligere givne standpunktskarakterer, finder grundlag herfor, på anmodning kan få udleveret attestation for, at faget er afsluttet og kan anses for bestået på et lavere niveau. Et eksempel herpå kunne være en elev, der er gået ud efter 2.g på stx og har afsluttet kemi B med 00. Eftersom eleven ved afslutningen af 1.g. havde fået en standpunktskarakter på 7 i engelsk, finder den tidligere rektor grundlag for at udstede en attestation for, at den pågældende tidligere elev må anses for at have afsluttet og må anses for at have bestået kemi på C-niveau.

Det samme gælder i forhold til situationer, hvor en elev i en sammenhængende gymnasial uddannelse med standpunktskarakterer flytter institution og derfor er afskåret fra at fuldføre et fag på B- eller A-niveau. En sådan elev kan på eksamensbeviset få overført sin sidst givne standpunktskarakter i faget som afsluttende standpunktskarakter for et lavere niveau i faget, hvis den nye institutions leder finder grundlag herfor.²

I de historiske stx-, hhx- og htx-bekendtgørelser fandtes eksplicite regler om muligheden for at udstede attestationer. For elever på de treårige gymnasiale uddannelser efter 2017-gymnasiereformen findes der imidlertid ikke eksplicite attestationsregler i bekendtgørelse om de gymnasiale uddannelser. At reglerne ikke er videreført i den nye bekendtgørelse, udelukker dog ikke, at der i forhold til elever efter 2017-gymnasiereformen kan gives sådanne attestationer, og at den modtagende institutionsleder derfor kan give merit på grundlag heraf.

9. Fordybelsestid

Institutionen skal sikre, at kursisterne i deres sammenstyknings opnår minimumstimetallet for fordybelsestid, som er hhv. 300 timer for en højere forberedelseseksamen uden overbygning og 400 timer for en højere forberedelseseksamen med overbygning.

Dette kan have betydning for, hvilke fag og niveauer der kræves for at kunne lukke en eksamen.

Det skal bemærkes, at der i den samlede opgørelse over fordybelsestid kan indgå fordybelsestid ud over den tid, der forlods er knyttet til de enkelte fag. Der kan således

---

¹ Jf. § 142, stk. 4, i [den historiske stx-bekendtgørelse](#), og § 116, stk. 4, i den historiske [hhx-](#) og [htx-](#) bekendtgørelse.

² Jf. § 142, stk. 3, i den historiske [stx-bekendtgørelse](#), og § 116, stk. 3, i den historiske [hhx-](#) og [htx-](#) bekendtgørelse.

være givet ekstra fordybelsestid til internt bedømte projekter, fagpakkefag samt øvrige fag og forløb, herunder fx eksamensprojektet.

I praksis vil mange hf-enkeltfagsinstitutioner nok vælge at udbyde alle fag med den tillagte fordybelsestid. Den tillagte fordybelsestid vil således kunne anvendes enten til udmøntning af timepuljen – og dermed indgå som undervisningstid i den samlede opgørelse – eller som ekstra fordybelsestid ift. at nå det krævede antal fordybelsestimer på hhv. 300 og 400 timer. Se endvidere [afsnit 11. Eksempler på sammenstyknig](#).

I forhold til fordybelsestid i de enkelte fag henvises til bilag 1 i [bekendtgørelse om de gymnasiale uddannelser \(retsinformation.dk\)](#).

Vær opmærksom på, at hvis institutionen anvender model 2 for timepuljen, jf. [afsnit 6. Individuel timepulje](#), så kan den tillagte fordybelsestid ikke medtælles ift. at honorere kravet om hhv. 300 og 400 timers fordybelsestid i en sammenstyknig.

Fordybelsestid i biologi C, kemi C og geografi C

Der skal indgå fordybelsestid til de tre fag, der i den toårige hf-uddannelse indgår i naturvidenskabelig faggruppe, dvs. kemi, biologi og geografi. Der indgår 50 timers fordybelsestid, som kan fordeles mellem de tre enkeltfag, dog således at der minimum gives 15 timers fordybelsestid til hvert af fagene kemi, biologi og geografi. De 50 timers fordybelsestid til de tre fag på hf-enkeltfag gælder, uanset hvorledes de timer, der svarer til timepuljen i den toårige hf-uddannelse, administreres, jf. [afsnit 6. Individuel timepulje](#).

10. Eksamensprojektet (EP) og større skriftlig opgave (SSO)

I en højere forberedelseseksamen skal indgå såvel et eksamensprojekt (EP) som en større skriftlig opgave (SSO).

EP og SSO gennemføres tidligst på det, der forventes at være kursistens næstsidste semester. Institutionen skal således sikre, at kursisten har gennemført undervisningen i de nødvendige fag og niveauer samt aflagt de tilhørende prøver i et sådant omfang, at kursisten efter institutionens vurdering kan lukke en højere forberedelseseksamen senest inden for det kommende semester.

Eksamensprojektet (EP)

Der skal indgå et eksamensprojekt, med 25 timers undervisningstid.

Eksamensprojektet skal kompensere for, at hf-enkeltfagskursister ikke har oplevet den flerfaglighed, som elever på den toårige hf-uddannelse oplever i naturvidenskabelig faggruppe og kultur- og samfundsfaggruppen.

Et eksamensprojekt omfatter to fag, som kursisten deltager i eller har deltaget i inden for de seneste tre år. For hvert af de to fag omfatter projektet faget på det højeste faglige niveau, som kursisten deltager i eller har deltaget i. Fagene skal således som det klare udgangspunkt være på samme niveau, som indgår i sammenstyknigen.

Der henvises i øvrigt til:

- [læreplan Eksamensprojektet – hf-enkeltfag 2017 \(uvm.dk\)](#)
- [vejledning Eksamensprojektet – hf-enkeltfag 2020 \(uvm.dk\)](#)

Større skriftlig opgave (SSO)

Den større skriftlige opgave er tilsvarende SSO'en på den toårige hf-uddannelse. SSO skal indgå med 25 timers undervisningstid og 15 timers fordybelsestid.

Fag, der indgår, skal indgå på det højeste faglige niveau, som kursisten deltager i eller har gennemført, dog skal minimum ét fag være på B-niveau. Fag skal således som det klare udgangspunkt være på samme niveau, som indgår i sammenstykningsen.

Der henvises i øvrigt til:

- [læreplan Større skriftlig opgave - hf 2017 \(uvm.dk\)](#)
- [vejledning Større skriftlig opgave – hf 2020 \(uvm.dk\)](#)

Særligt vedr. fagvalg i SSO og EP

Som nævnt ovenfor er en hf-enkeltfagskursist, der sammenstykker en højere forberedelseseksamen af hf-enkeltfag, efter lovens § 49, stk. 4, selv herre over, hvornår og – inden for rammerne af lovgivningen – med nøjagtigt hvilke fag/niveauer vedkommende ønsker at "lukke" sin eksamen. Dette forhold har en betydning for fagvalget i forhold til SSO og EP.

Fag, der indgår i SSO og EP, skal som nævnt som altovervejende hovedregel indgå på det højeste niveau, som indgår i kursistens højere forberedelseseksamen. Hvis en enkeltfagskursist fx har prøvebevis for faget matematik både på det obligatoriske C-niveau og på B-niveau, og vedkommende ønsker, at matematik skal indgå i SSO og/eller EP, er det vedkommendes eget valg, om kursisten ønsker at benytte det ene eller det andet niveau i sin højere forberedelseseksamen, og dermed på hvilket af de to niveauer vedkommende ønsker at lade faget indgå SSO hhv. EP. Vælger kursisten at udarbejde opgave/projekt i matematik C-niveau, vil det imidlertid normalt udelukke, at matematik B-niveau kan indgå i den højere forberedelseseksamen. Dette skal institutionerne være opmærksomme på ved vejledning af hf-kursister og i forbindelse med udstedelse af eksamensbeviser.

Det kan forekomme, at en kursist, når vedkommende skal udarbejde SSO og/eller EP, er i gang med et undervisningsforløb, hvor niveauet i et fag løftes. Er kursisten fx i gang med at løfte matematik til A-niveau med den intention, at matematik A-niveau skal indgå i den højere forberedelseseksamen, er det i stedet for på A-niveau, at matematik skal indgå i den større skriftlige opgave hhv. eksamensprojektet.

Som nævnt er det for såvel SSO som EP en forudsætning for, at en kursist kan påbegynde udarbejdelsen af disse, at kursisten efter institutionens vurdering kan lukke en fuld højere forberedelseseksamen senest inden for det kommende semester. På den baggrund kan

det være hensigtsmæssigt at lade kursisten udarbejde f.eks. EP i efteråret og SSO i foråret på kursisternes forventede næstsidste og sidste semester.

På den baggrund vil en hf-enkeltfagskursist, der udarbejder henholdsvis EP og SSO på den angivne måde med den intention at lukke sin eksamen i sommerterminen, og som f.eks. læser henholdsvis matematik B i efterårssemestret og matematik A i forårssemestret, godt kunne have matematik på B-niveau til at indgå i EP, men alligevel få matematik A med i et bevis for højere forberedelseksamen med overbygning, som efter planen lukkes i sommerterminen. I modsat fald ville der blive lagt nogle uhensigtsmæssige begrænsninger for, hvilke fagløft en kursist kan udskyde til afvikling i det sidste semester frem mod lukning af beviset.

Der er imidlertid ikke er noget særligt hensyn at tage til kursisten, hvis denne alligevel ikke lukker sin eksamen på det først intenderede tidspunkt, men først gør det på et senere tidspunkt. Her vil kursisten i stedet stå i et valg mellem

- enten alene at få matematik B med i sit eksamensbevis, når vedkommende på et tidspunkt rent faktisk lukker sin eksamen,
  - eller – hvis det for kursisten er afgørende, at matematik A ender med at komme med i beviset – at udarbejde en ny EP.
-

11. Eksempler på sammenstyknig

I det følgende er fire eksempler på sammenstyknig af hf-enkeltfag til en højere forberedelseseksamen. Bemærk, at vejene til at opnå det krævede timetal også kan nås ved at kombinere "løsningerne" fra de forskellige eksempler.

Eksempel A: Højere forberedelseseksamen uden overbygning				
<i>Fag</i>	<i>Undervisningstid</i>	<i>Fordybelsestid</i>	<i>Tillagt fordybelsestid</i>	<i>Fagstatus</i>
Dansk A	260	85	20	Obligatorisk
Engelsk B	210	45	10	Obligatorisk
Matematik B	250	85	20	Obligatorisk + fagpakkefag
Biologi C	75	40	10	Obligatorisk
Geografi C	75			Obligatorisk
Kemi C	75			Obligatorisk
Historie B	150	-		Obligatorisk
Religion B	200	-		Obligatorisk + fagpakkefag
Samfundsfag C	75	-		Obligatorisk
Mediefag C	75	-		Obligatorisk kunstnerisk fag eller idræt C
Innovation C	75	-		Erstatning for projekt- og praktikforløb.
Større skriftlig opgave (SSO)	25	15		Obligatorisk
Eksamensprojekt (EP)	25			Obligatorisk
Erhvervsøkonomi C	75	-		Valgfag
Timepuljeaktiviteter *	80	-		-
		<i>270</i>	<i>60**</i>	
I alt	1725	330		
<p><i>* I dette eksempel er timepuljen tilrettelagt efter vejledningens model 1. Bemærk, at der ikke på eksamensbeviset vil fremgå en sæskilt linje med timepuljen.</i></p> <p><i>** Eftersom kursisten i dette eksempel både har haft timepuljeaktiviteter og tillagt fordybelsestid, så indregnes den tillagte fordybelsestid som fordybelsestid.</i></p>				

Eksempel B: Højere forberedelseksamen uden overbygning				
<i>Fag</i>	<i>Undervisningstid</i>	<i>Fordybelsestid</i>	<i>Tillagt fordybelsestid</i>	<i>Fagstatus</i>
Dansk A	260	85	20	Obligatorisk
Engelsk B	210	45	10	Obligatorisk
Matematik B	250	85	20	Obligatorisk + fagpakkefag
Biologi C	75	40	10	Obligatorisk
Geografi C	75			Obligatorisk
Kemi C	75			Obligatorisk
Historie B	150	-		Obligatorisk
Religion C	75	-		Obligatorisk
Samfundsfag C	75	-		Obligatorisk
Idræt C	75	-		Obligatorisk kunstnerisk fag eller idræt C
Innovation C	75	-		Erstatning for projekt- og praktikforløb.
Større skriftlig opgave (SSO)	25	15		Obligatorisk
Eksamensprojekt (EP)	25			Obligatorisk
Biologi C-B	125	35	10	Fagpakkefag
Psykologi C	75	-		Valgfag
	<i>1645</i>		<i>70*</i>	
I alt	1715	305		

* I dette eksempel er timepuljen tilrettelagt efter vejledningens model 2, hvorved tillagt fordybelsestid indregnes som undervisningstid og ikke fordybelsestid.

Eksempel C: Højere forberedelseksamen med overbygning				
<i>Fag</i>	<i>Undervisningstid</i>	<i>Fordybelsestid</i>		<i>Fagstatus</i>
Dansk A	260	85	20	Obligatorisk
Engelsk B	210	45	10	Obligatorisk
Matematik B	250	85	20	Obligatorisk + fagpakkefag
Biologi C	75	40	10	Obligatorisk
Geografi C	75			Obligatorisk
Kemi C	75			Obligatorisk
Historie B	150	-		Obligatorisk
Religion C	75	-		Obligatorisk
Samfundsfag C	75	-		Obligatorisk
Billedkunst C	75	-		Obligatorisk kunstnerisk fag eller idræt C
Projekt og praktikforløb*	70	-		-
Større skriftlig opgave (SSO)	25	15		Obligatorisk
Eksamensprojekt (EP)	25			Obligatorisk
Fysik B	200	35	10	Fagpakkefag
Engelsk B-A	125	35	10	Fagpakkefag
Tysk B	200	35	10	Valgfag jf. timepulje**
		<i>375</i>	<i>90***</i>	
I alt	1965	465		
<p><i>* Der afvikles projekt- og praktikforløb. Bemærk, at der ikke på eksamensbeviset vil fremgå en sæskilt linje med projekt- praktikforløb.</i></p> <p><i>** I dette eksempel afvikles timepuljen ikke, jf. vejledningens model 3, men der afvikles i stedet et ekstra fag.</i></p> <p><i>*** Eftersom kursisten i dette eksempel både har haft et ekstra fag som erstatning for timepuljen og tillagt fordybelsestid, så indregnes den tillagte fordybelsestid som fordybelsestid..</i></p>				

Eksempel D: Højere forberedelseseksamen med overbygning				
<i>Fag</i>	<i>Undervisningstid</i>	<i>Fordybelsestid</i>	<i>Tillagt fordybelsestid</i>	<i>Fagstatus</i>
Dansk A	260	85		Obligatorisk
Engelsk B	210	45		Obligatorisk
Matematik B	250	85		Obligatorisk + valgfag
Biologi C	75	40		Obligatorisk
Geografi C	75			Obligatorisk
Kemi C	75			Obligatorisk
Historie B	150	-		Obligatorisk
Religion C	75	-		Obligatorisk
Samfundsfag C	75	-		Obligatorisk
Billedkunst C	75	-		Obligatorisk kunstnerisk fag eller idræt C
Større skriftlig opgave (SSO)	25	15		Obligatorisk
Eksamensprojekt (EP)	25			Obligatorisk
Fysik B	200	35		Erstatning for projekt- og praktikforløb samt timepulje*
Engelsk B-A	125	35		Fagpakkefag
Historie B-A	50			Valgfag
Biologi C-A	250	110		Valgfag
			**	
I alt	1995	450		

* I dette eksempel afvikles timepuljen ikke, jf. vejledningens model 3.

** Institutionen anvender ikke tillagt fordybelsestid. Kursisterne opnår timetallet for såvel undervisningstid som fordybelsestid via fag og niveauer.